

Musik i Tide

*Levende musikoplevelser
til alle børn*

Musik i Tide

**Landsdækkende model for
professionelle koncerter på skoler**

Visionen *En for alle*

Alle børn skal hvert år opleve mindst én koncert med levende, professionel musik på deres skole. Det ønske har lydt fra skolekoncertfolk gennem mange år, og på det seneste har både Kunstrådet og mange folketingspolitikere bakket helhjertet op om visionen. Vi skal derfor i gang med at udbygge fra 2000 årlige koncerter på landsplan til mindst 6000.

Det er en flot kulturpolitisk - og undervisningsmæssig - satsning, men ikke større end at den kan realiseres for et årligt beløb på anslået 50 mio kr. Et relativt lille beløb, når man tager i betragtning, at det vil øge børns adgang til professionel kultur markant - en adgang, som eksempelvis FN's konvention om børns rettigheder taler om:

Deltagerstaterne skal respektere og fremme barnets ret til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv og skal opmuntre til, at der stilles passende og lige muligheder til rådighed for kulturel, kunstnerisk, fritidspræget og rekreativ udfoldelse.

Set i nordisk perspektiv ligger Danmark lavt, og især de norske og islandske ordninger kan tjene som inspiration for udbygning af den danske model. LMS har derfor en løbende dialog med de nordiske søsterorganisationer om erfaringsudveksling og samarbejdsmuligheder.

Skolekoncerter i Norden		koncerter pr. 1000 børn
Norge	☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺	14,99
Island	☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺	10,00
Sverige	☺ ☺ ☺ ☺	3,76
Danmark	☺ ☺ ☺	2,96
Finland	☺	0,98

En ordning på to ben

Musik i Tide er både

- et børnekulturelt tilbud, hvor alle kommunens børn får kunstneriske musikoplevelser af høj kvalitet.

- et målrettet tilbud til skolerne om at integrere koncerterne i undervisningen i musik og andre fag gennem undervisningsmateriale, elevopgaver og forslag til forløb.

Nogle mener, at man bliver bedre til skolens øvrige fag, hvis man får en god musikundervisning og gode musikoplevelser. Endelig bevist er det ikke, men eksempelvis har Ann Bamford's rapport for UNESCO om *arts-rich education (The Wow Factor, 2006)* påvist et klart sammenfald mellem skoler, der i særlig grad inddrager kunst, og skoler med et generelt højt fagligt niveau.

Fra Skolekoncerter til Musik i Tide

- Danmark har en mere end 20-årig tradition for professionelle koncerter på skolerne.
- De fleste har været arrangeret af amterne, mens LMS tidligere var det nationale udviklingscenter for området.
- Der har årligt været afholdt mellem 1700 og 2000 koncerter.
- Ved nedlæggelsen af amterne overgik aktiviteten til staten, og efterfølgende har Kunstrådet bedt LMS påtage sig opgaven. I den forbindelse har LMS i samråd med amterne designet en fælles model for hele landet og kaldt den *Musik i Tide*.

Projektets parter

Musik i Tide er et samarbejde mellem den enkelte kommune og LMS.

Kommunen deltager med alle sine skoler og alle elever fra 0. til 9. klasse. Samtidig skal kommunen sikre, at hver skole har en kontaktperson for ordningen, ligesom der skal være en kommunal kontaktperson. Kommunen bidrager med et årligt beløb for hver elev, der er med i *Musik i Tide*. I sæson 2007-08 er beløbet kr. 19,50 + moms, hvilket svarer til ca. 1/3 af omkostningerne ved koncerterne.

LMS sørger for udvælgelse af højt kvalificerede musikgrupper, sikring af formidlingsmæssig kvalitet, udarbejdelse af undervisningsmateriale, sparring og rådgivning. LMS står også for alle økonomiske aftaler med musikerne, turnétilrettelæggelse og planlægning af netværksmøder. Via sit tilskud fra Kunstrådet dækker LMS ca. 2/3 af koncertomkostningerne.

Opbygning af netværk mellem kontaktpersoner på skoler, i kommuner og LMS' områdekonsulenter er et vigtigt træk ved projektet.

Koncerterne

Musik i Tide er koncerter med musikgrupper og solister, som er specielt udvalgt blandt de bedste danske - samt enkelte udenlandske - musikere. Ved udvælgelsen vurderes deres musikalske niveau og evne til at formidle musikken for et ungt publikum. I sammensætningen af det samlede turnétilbud tages desuden hensyn til genrebredde og målgruppens alder. Der opereres med tre aldersgrupper, nemlig indskoling, mellemtrin og overbygning. Det tilhørende undervisningsmateriale er også tilpasset disse tre alderstrin.

LMS tilknytter en producent til hver musikgruppe, som giver dem sparring med hensyn til udformning af koncertprogram og præsentationsform, så musikken kommer bedst muligt til sin ret og eleverne får optimalt udbytte af koncerten.

Netværksorganisation

Musik i Tide har fokus på ordningens brugere og ser det som sin fornemste opgave at skabe gode møder mellem musikken og børnene.

For at det skal lykkes, kræver det meget af alle øvrige involverede - musikere, lærere og organisatorer. Derfor lægger ordningen stor vægt på, at der dannes nogle solide og kvalificerede netværk omkring ordningen, som både sikrer hensigtsmæssig afvikling af koncerterne, god erfaringsopsamling og vidensdeling samt plads til engagement og udvikling for den enkelte netværksperson.

Et par gange om året indbydes derfor til netværkssamlinger med erfaringsdeling, inspirationsoplæg m.m. *Skolekoncertfestivalen* som finder sted hvert andet år er også et mødested for områdets fagfolk.

Sæson 2007-08 i tal

- Ved deadline i december 2006 tilmeldte 48 kommuner sig *Musik i Tide*. Økonomien tillod at 40 kom med - nogle dog med reduceret elevtal i første omgang. Der er efterfølgende oprettet en venteliste for interesserede kommuner.
- Der er desuden en lille pulje med løssalgskoncerter til enkeltskoler i overgangsperioden.
- 2000 koncerter i skoleåret 2007-08.
- 200.000 børn og unge kommer til at opleve en koncert på deres skole.
- 75 musikgrupper og solister inden for alle genrer kommer på turné.

Netværket består af kontaktlærere på hver enkelt skole, kontaktpersoner i hver kommune, områdekonsulenter seks steder i landet samt LMS som det nationale kompetencecenter.

Årets gang

Musik i Tide har koncerttilbuddene til skoler og kommuner klar i starten af marts, og inden 1. april har de lokale netværk fordelt de enkelte turneer. Denne termin er et vigtigt omdrejningspunkt, da skolerne har et stort behov for at kunne planlægge det kommende års aktiviteter inden sommerferien.

I starten af maj modtager skolerne undervisningsmaterialer til de fleste koncerter. Det øger lærernes muligheder for planlægning af forløb, der inddrager koncerterne som et aktivt element i undervisningen.

Selve turnésæsonen starter i september og varer til sidst i april.

Musikere, som ønsker at spille skolekoncerter, skal indsende en ansøgning senest 1. november hvert år. Udvælgelsen af musikgrupper foretages af et uafhængigt, musikfagligt udvalg i december og januar.

Tilmelding

Kommuner, der ønsker at være med i *Musik i Tide*, kan kontakte LMS og høre nærmere om de aktuelle muligheder. Lige nu er der en venteliste, men ændrede bevillingsmæssige forhold kan hurtigt skabe nye muligheder.

Der indgås en aftale for et år ad gangen, men med intention om, at det bliver et længerevarende samarbejde.

Evaluering

Musik i Tide følges løbende op i et samarbejde mellem Kunstrådets Musikudvalg og LMS. I forsøgsfasen fra 2005-07 har der således været afholdt halvårlige evalueringsmøder.

Evalueringen bygger bl.a. på skriftlige tilbagemeldinger fra skoler og musikere samt erfaringer fra netværksmøderne. LMS og områdekonsulenterne overværer jævnligt koncerter på skolerne. Alle turneer dokumenteres på video til evaluering dokumentation.

Sagt om koncerterne ...

• Jeg er nu ellers mest til pop, men det her var så blødt og fantastisk, jeg ved slet ikke hvordan jeg skal sige det - det var bare så GODT!!! *Mads på 11 år efter skolekoncert med blæserkvartet.*

• Børnene var helt med hele tiden. Bedre ros kan man ikke få. Det sætter virkelig prikken over i'et at se musikerne spille. At forberede ved at høre cd'en var ok, men intet stikker den virkelige virkelighed. *Lærer på Stilling Skole efter skolekoncert med middelaldertrio.*

• Emil spiller guitar og det virkede, som om det virkelig havde givet ham blod på tanden at opleve Tumult, som han syntes var fede og dygtige. Så den rolle kan koncerter i skolen altså også have - når det altså som her er noget, der virkelig rykker! Tak for at I gør det muligt! *Far til elev efter skolekoncert med folkrock.*

Yderligere oplysninger

Gitte Abildtrup Møller, souschef, 86 19 45 70, lms@lms.dk
Ebbe Høyrup, direktør, 86 19 45 70, lms@lms.dk

Kunstrådet og Kunstrådets Musikudvalg om skolekoncerter

Kunstrådets handlingsplan for 2003-2006

Børn og unge

Rådet vil afsætte penge til at fremme børns møde med kunst, både i form af tilskud til tidsbegrænsede ansættelsesforløb for kunstnere på skoler, og i form af forbedrede tilskudsmuligheder for kunstformidling på skolerne, så også mødet med andre kunstarter en børneteater kan blive billiggjort for skolerne.... (side 4).

Rådet vil afsætte penge til, at der også inden for andre kunstarter end børneteateret - der har en refusionsordning - kan tilbydes en tilsvarende generel billiggørelse af mulighederne for at præsentere børn for professionel kunst. (side 9).

Kunstrådets beslutning om musikområdets institutioner

Indstilling fra Fagudvalget for Musik 24. februar 2004 tiltrådt af Kunstrådet 3. marts 2004.

Levende Musik i Skolen:

Den 10'ende og sidste institution falder lidt uden for de øvrige 9s virkefelt: Levende Musik i Skolen arbejder på tværs af alle genregrensninger på at give skolebørn oplevelser med levende musik.

Konsulenterne beskriver, meget rigtigt, LMS som en udviklingsinstitution, der udvikler skolekoncert koncepter, som af LMS selv, men i endnu højere grad af andre, sendes rundt på landets skoler. MFU finder LMS's opgave uhyre væsentlig og vil gerne slå til lyd for en national strategi på dette område der mindst følger vore nabolandes: *hvert barn i folkeskolen skal mindst én gang hvert år tilbydes et møde med professionel musik, præsenteret så det passer til barnets alder og udvikling.*

Mens MFU ikke er i tvivl om LMS's betydning og eksistensberettigelse, vil MFU gerne diskutere LMS's organisatoriske tilhørsforhold. Herunder bør det undersøges om LMS kan spille en stor og direkte rolle i Kunstrådets satsning på formidling af professionel kunst til børn, enten indenfor musikken alene eller, og måske snarere, som formidler for alle kunstformer. LMS har erfaring med kulturel formidling, som formentlig ingen anden institution under Kunstrådet.

Kunstrådets resultater 2003-2006 og anbefalinger til næste råd

Skolekoncerter

Et særligt problem for musikken i forbindelse med kommunalreformen er sikringen af, at det hidtidige net af skolekoncerter over hele landet kan opretholdes. Der har hidtil været en høj grad af amtlig økonomi, både kunstnerhonorar og amtlig arbejdskraft, bundet i skolekoncerterne. Levende Musik i Skolen (LMS) har under hele arbejdet med udmøntning af kommunalreformen arbejdet seriøst og effektivt med at sikre en national skolekoncertordning, og Musikudvalget har valgt at bakke LMS op i arbejdet, fordi udvalget skønner at det er den bedste sikring af en skolekoncertordning med koncerter på professionelt niveau for børn over hele landet. Selv om der også på dette område har været arbejdet meget med kvalitetssikring af økonomien, må vi konstatere at der tilsyneladende vil mangle ca. 1 mio. kr. i 2007 i forhold til det niveau der er kendt fra 2006 og før. Modsat kommunalreformens politiske hensigter må dette føre til færre skolekoncerter i fremtiden, med mindre der findes alternative løsninger.

Fire år som Kunstrådets Musikudvalg – overvejelser, erfaringer og resultater

Statusrapport marts 2007

Skolekoncerter

Efter kommunalreformens ikrafttræden udgør det en særlig udfordring at sikre, at det hidtidige net af skolekoncerter over hele landet opretholdes. Hidtil har en høj grad af amtslig finansiering været bundet i skolekoncerterne, både med hensyn til kunstnerhonorarer og amtslig arbejdskraft. LMS (Levende Musik i Skolen) har under hele arbejdet med udmøntning af kommunalreformen arbejdet seriøst og effektivt på at sikre en national skolekoncertordning, og da Musikudvalget skønner, at dette bedst sikrer koncerter på professionelt niveau for børn over hele landet, har udvalget støttet LMS i arbejdet.

Om end der også på dette område har været gjort betydelige anstrengelser for at kvalitetssikre økonomien, må det konstateres, at der tilsyneladende vil mangle omkring 1 mio. kr. i 2007 i forhold til det niveau, der er kendt fra 2006 og før. Med mindre der findes alternative løsninger, vil dette uundgåeligt – og i strid med kommunalreformens politiske hensigter – medføre færre skolekoncerter i fremtiden.

Selv med et uændret niveau på skolekoncerter i Danmark, halter vi dog fortsat voldsomt efter de øvrige nordiske lande, som har udarbejdet nationale planer for skolebørns møde med kunst, herunder musik. I Norge var det statsminister Stoltenberg selv, der foreslog en national skolekoncertordning, og som med en finansiering, der for musikkens andel androg 72 mio. norske kroner, sørgede for, at det økonomiske grundlag var til stede. Musikudvalget kan kun henstille til alle politiske parter og partier, at der gennem kontakt med det norske skolekoncertsystem læres af disse erfaringer. Og at der findes nye finanslovsmidler til en ordning som den norske. Også for danske skolebørn i folkeskolen bør det være en selvfølge at møde levende musik fra alle genrer i en formidlet form.

Kunstrådets handlingsplan 2007-2011

Kunsten og kommunerne

Kunstrådet ønsker at bakke op om den lokale kunstpolitik's indsats, hvor denne har fokus på udvikling, kvalitet og mangfoldighed.

Børn og unges møde med kunst

Kunstrådet lægger vægt på, at kunst produceres og formidles professionelt til børn og unge på deres præmisser.

Folkeskolen

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen

Kapitel 1

Folkeskolens formål

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem **fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer**, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Formål for faget musik

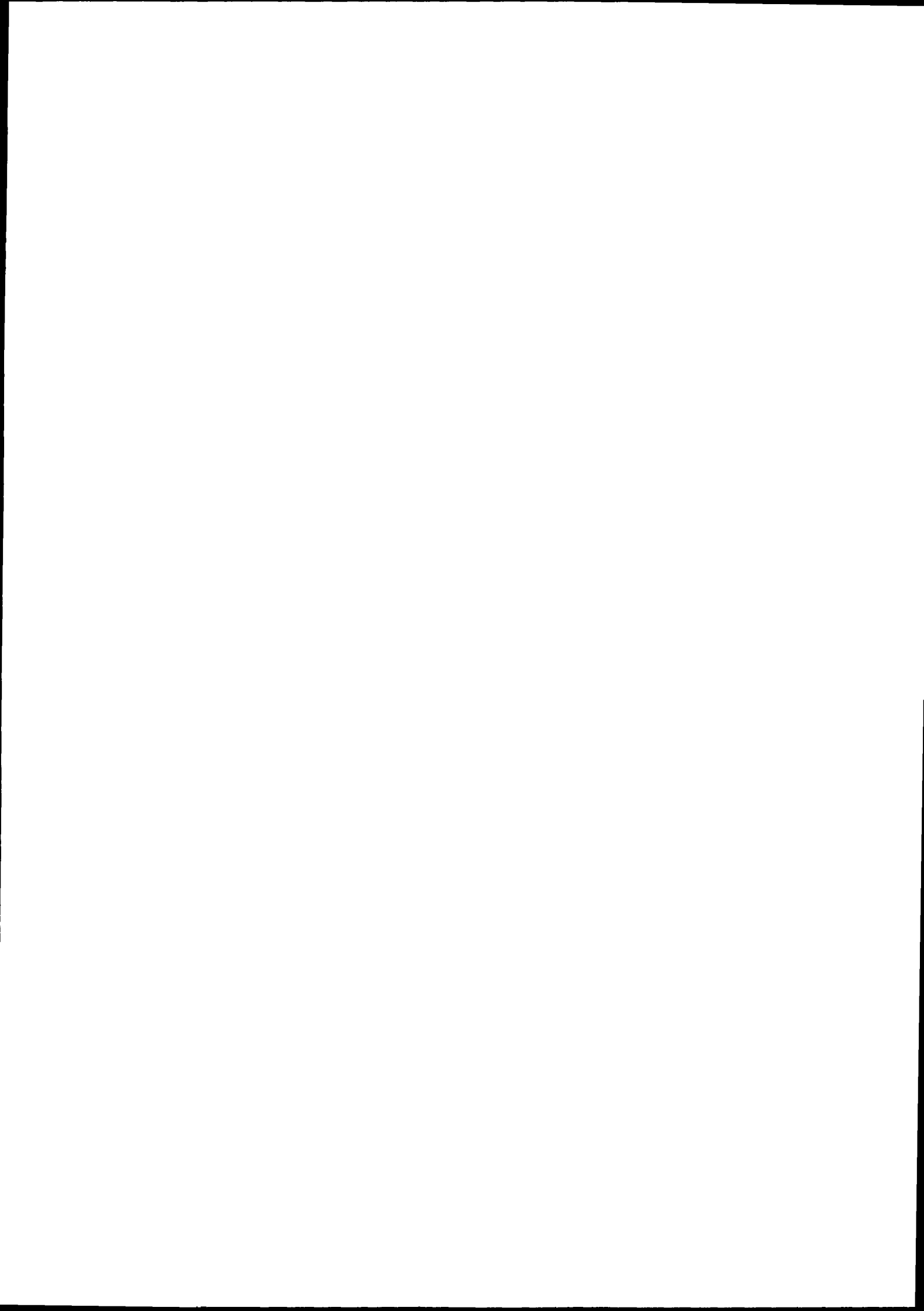
Formålet med undervisningen i musik er, at eleverne udvikler deres evne til at **opleve musik** og til at udtrykke sig i og om musik. Undervisningen skal bibringe dem forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet og for selvstændigt at kunne forholde sig til samfundets mangeartede musiktilbud.

Slutmål for faget Musik

Musikforståelse

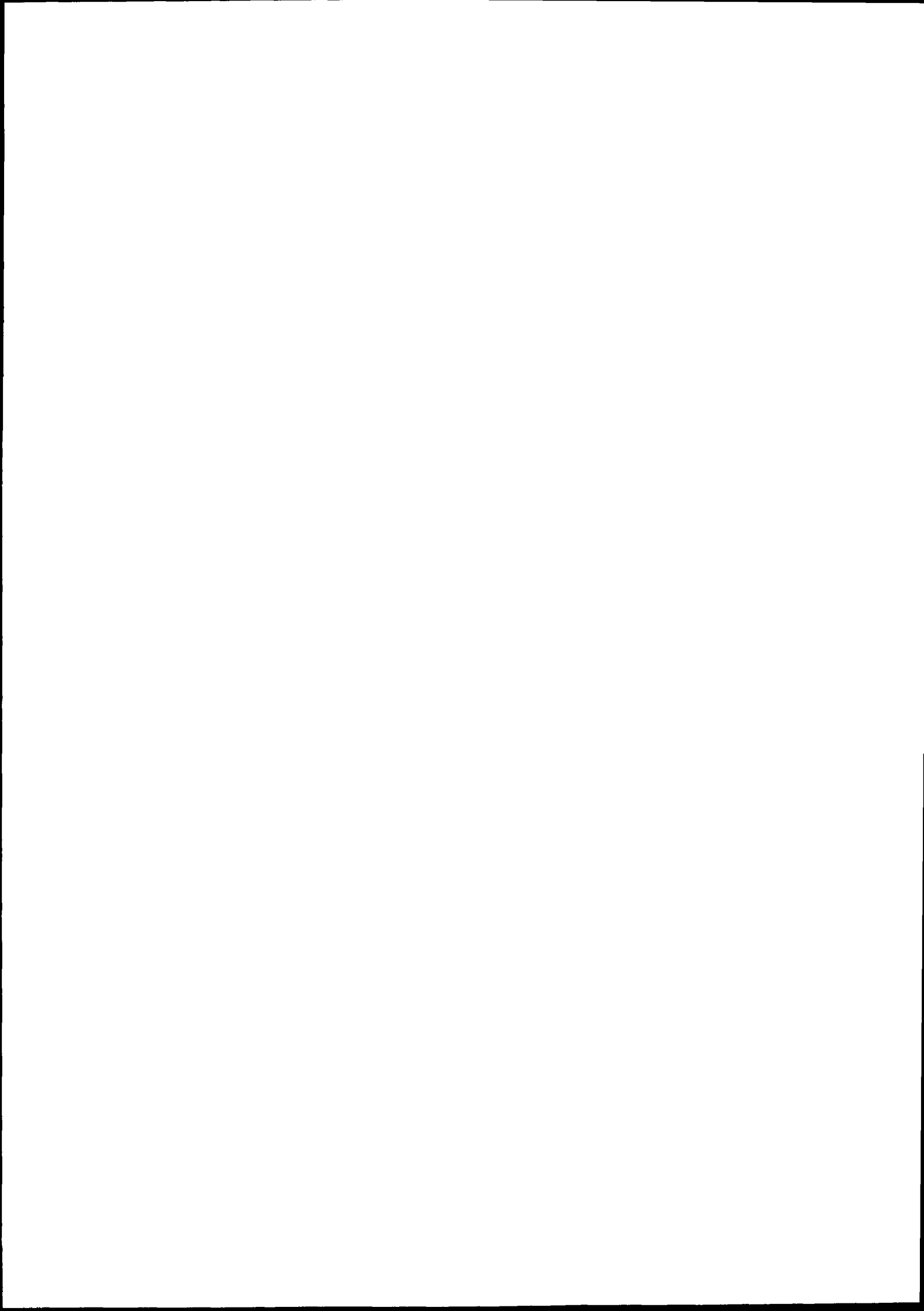
Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- **lytte åbent og opmærksomt til indspillet og levende fremført musik**
- udtrykke deres oplevelse af musik i ord, billeder og bevægelse
- gøre rede for forskelligartede musikstykkers form- og udtryksforløb
- anvende elementære musikteoretiske begreber
- anvende notation som hjælp til at skabe sig overblik over sammenhæng og formforløb i et musikstykke
- genkende forskellige instrumenters klang, beskrive deres virkemåde og gøre rede for deres funktion i sammenspilsrelationer
- identificere vigtige kendetegn ved musik fra udvalgte musikhistoriske perioder og forskellige kulturkredse, først og fremmest den vesterlandske
- samtale om musikkens forskelligartede funktioner og virkninger i samfundslivet og i forhold til den enkelte.

Skolekoncerter i Danmark 1990-2008

Antal skolekoncerter	2000	1800	1600	1400	1200	1000	800	600	400	200	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
																												koncerter i alt

Musik i Tide's Danmarkskort

Område 1

Musik i Tide-kommuner:

Hjørring
Frederikshavn
Aalborg*
Morsø
Vesthimmerland
Norddjurs

Områdekonsulent:

Inge Merete Sørensen
99 31 42 54
inms-kultur@aalborg.dk

Område 2

Musik i Tide-kommuner:

Skive
Silkeborg*
Skanderborg
Århus*

Samsø
Odder

Områdekonsulent:

Kulh Elling
96 14 74 20
re@cvumidvest.dk

Område 3

Musik i Tide-kommuner:

Vejen
Hadrslev
Tønder

Aabenraa
Sønderborg

Områdekonsulent:

Brigitte Boelt
74 62 61 56
bo@cti.dk

Område 7

Musik i Tide-kommuner:

Albølslund
Ishej

Rødovre
Hvidovre

Frederiksberg
Tåmby*

Rudersdal*

Ringsted*

Gentofte*

Hillerød*

Områdekonsulent:

LMS

86 19 45 70

lms@lms.dk

Område 6

Musik i Tide-kommuner:

Frederiksværk-Hundested

Helsingør

Frederensborg

Allerød

Furesø

Hørsholm

Bornholm

Områdekonsulent:

Iida Weitendorff

49 28 36 94

iwe65@helsingor.dk

Område 5

Musik i Tide-kommuner:

Odsherred

Slagelse

Roskilde

Næstved*

Vordingborg*

Guidborgsund

Områdekonsulent:

Lis Olson

55 78 50 66

liso@naestved.dk

Område 4

Musik i Tide-kommuner:

Hørsens

Hedensted

Vejle

Fredericia

Middelfart

Langeland

Områdekonsulent:

Anette Duccal

79 79 75 20

anve@kolding.dk

Musik i Tide
2007-08 i tal:
2200 koncerter
46 kommuner
heraf 9 kommuner med delvis dækning
10 kommuner er på venteliste
723 skoler
240000 elever

● = med i Musik i Tide. Alle elever i disse kommuner oplever en professionel koncert hvert år. Dog har kommuner mærket med * ikke alle elever med fra starten.

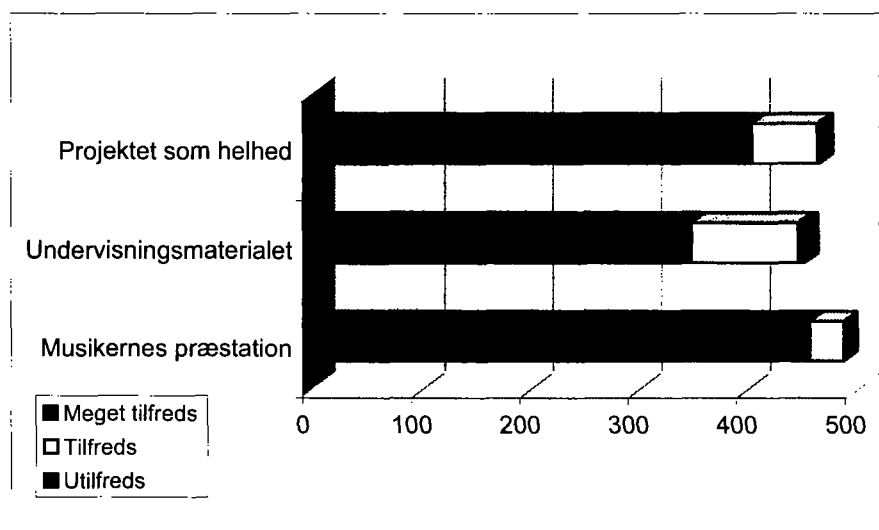
● = venteliste

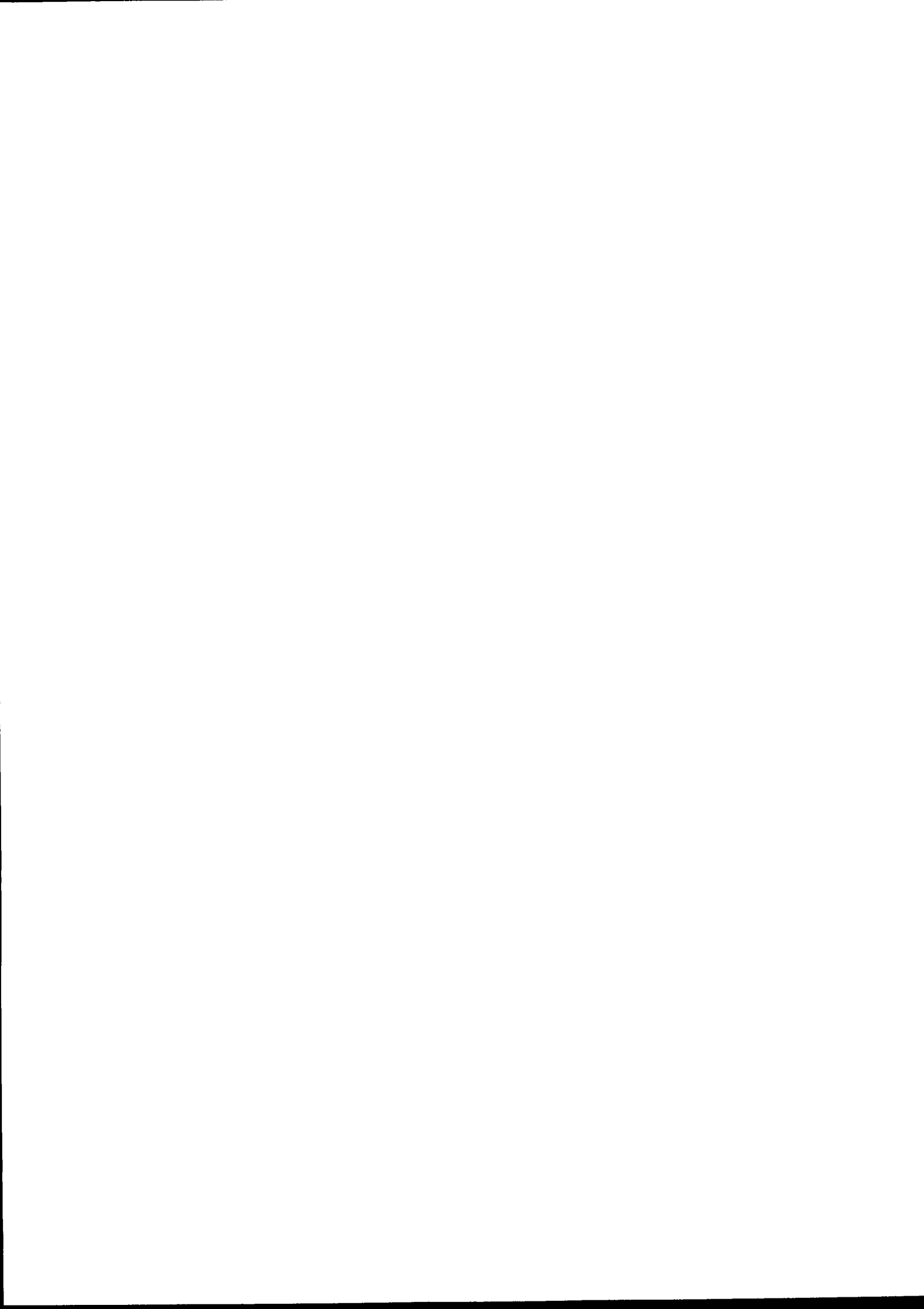

Musik i Tide

Evaluering fra skoler
opgørelse pr. 15.02.2008
Skoleåret 2007-08

	Meget tilfreds	Tilfreds	Utilfreds
Musikernes præstation	458	31	0
Undervisningsmaterialet	349	98	6
Projektet som helhed	405	60	2

Musik i Tide Hovedtal

Aktuelt

2007		
Bevillinger Kunstrådet (3,3 mio) og Kunstrådets Musikudvalg (7,9 mio)	11,2	mio kr
Koncertantal ca.	1700	konserter

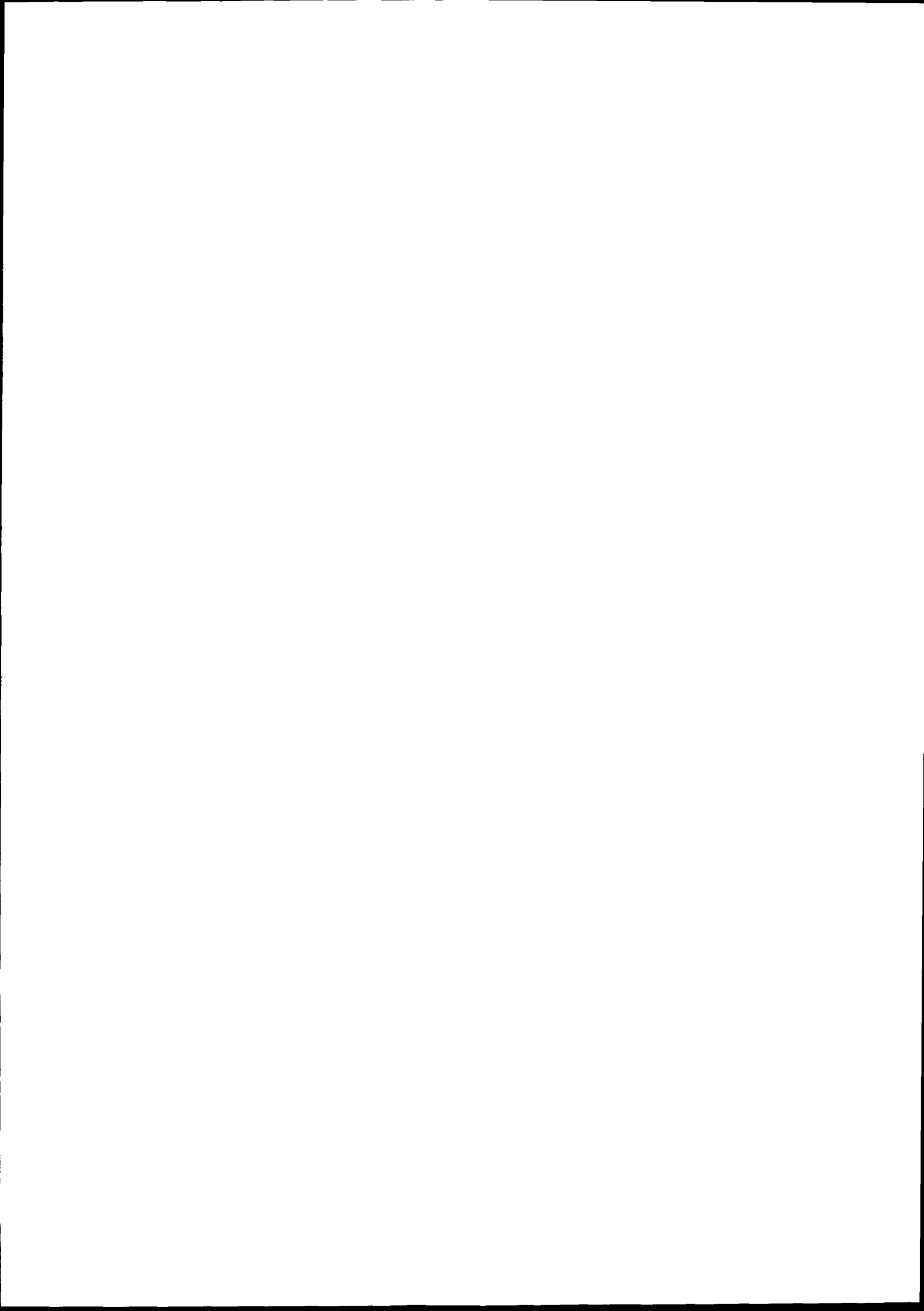
2008		
Bevillinger Kunstrådet (1 mio) og Kunstrådets Musikudvalg (8 mio)	9	mio kr
Koncertantal ca.	1200	konserter

Scenarier

Hvis alle tilmeldte kommuner fortsat skal med ...		
Bevillinger staten	14	mio kr
Koncertantal ca.	2200	konserter

Hvis ventelisten skal fjernes ...		
Bevillinger staten	17	mio kr
Koncertantal ca.	2700	konserter

Hvis hele landet skal dækkes ...		
Bevillinger staten	40	mio kr
Koncertantal ca.	6500	konserter

»Det var et ufatteligt øjeblik. Det lød så godt. Jeg ville ønske jeg selv kunne spille på sådan et instrument. Men jeg nåede desværre ikke at få autografer. Jeg er nu ellers mest til pop, men det her var så blødt og fantastisk, jeg ved slet ikke hvordan jeg skal sige det - det var bare så GODT!!!«

Mads på 11 år efter at have oplevet den klassiske kvartet *Danske Rør* på sin skole på Thyholm.

